

Freiburg

Augustat

AB
1807

- 002
- a. l. 1639
- 1 Dissertationes de Carlogissis facult. Antel.
Episcopi Wittm. Theol. 1666
 - 2 Consensus repetitus fidei verae Lutheranae
in 88 punctis q. 9 Aug. Conf. a. G. Calix.
impugn. vindicatus ab Aegid. Brunf.
 - 3 Responsiones ad theses Antisyneret. J. Fr. Calix.
Witt. 1668.
 - 4 Collegium disputat. q. versiar. quae in gratiam
Syneretismi ab Arminianis, Pont. Calv. et Novato
ribus Syneretistis mota sunt: habitum sub
praesidio Abrah. Calovij Witt. 1667.
 - 5 Castigatio absurdae novitatis q. esse Deum, eumq.
esse unum sint verissimi fidei Articuli asserta a
D. Joh. Duntzschm, Fr. Mr. Calix. Helm. 1667.
 - 6 Speculum propinquitatis conjugalis sive
legis divinae de nunquam gherendo matrimonii
cum sorore uxoris. Berol. 1656
M. Matth. Bugari.

#5) Arminij, dialogus etc.

7

P. VII. 88.

4
I. N. 7.

CONTROVER- SIARUM,

Quæ

In gratiam Syncretismi,
Ab Arminianis, Pontificiis, Calvinianis, & No-
vatoribus, *Syncretistis*, Orthodoxæ Ecclesiæ
hactenus motæ,

Privato studio Methodicè,
MENSIBUS PROXIMIS,

CUM DEO,

EXHIBENDÆ, ATQVE VENTILAN-
DÆ SUNT,

COLLEGIUM DISPUTATO- RIUM

INDICIT

ABRAHAM CALOVIUS, D.P.P.

Primar. Circ. Elector. Superint.
General.

I. N. J

Leviticum, & ceremoniale, at maximè se-
riam, & memorabile est interdictum, quod ha-
betur Levit. XIX. 17. *Leges meas custodite. Jumentum
tuum non facies coire cum alterius generis animantibus:
Agrum tuum non seres diverso semine: Veste, quæ ex duo-
bus texta est, non indueris.* Cui geminum est, quod Deut. XXIII. 9. 10. 11. le-
gitur: *Non seres vineam tuam altero semine, ne & sementis, quam sevisi, &
quæ nascuntur ex vinea pariter sanctificentur. Non arabis in bove simul, &
asino. Non indueris vestimento, quod ex lanâ, linoq; contextum est.* Non
leviter haberi hæc voluit Majestas divina, idè parænesis præmittitur seve-
ra; *Leges meas custodite.* Ludicra, vel exigui momenti ea videri poterant,
sed ne talia censeantur, hoc monitorio præcavendum duxit. Ut leges
omnes divinæ, quia divinæ sunt, custodiendæ sanctè sunt, nullæ insuper ha-
bendæ, nullæ temerè violandæ: Ita hæc quoque præcepta ceremonialia, &
res indifferentes, quantum apparet, solum concernentia, mente memori
diligentè foveri, & opere ipso inviolabiliter observari jussit. Et populo
quidem *Judaico*: hæc tradidit quem peculiater ceremoniis adstrictum vo-
luit: tum ut ipse se adhuc in umbrâ versari, substantiam, & corpus ipsum
nondum habere, intelligeret, tantoq; hoc avidius desideraret, quanto
frequentiores, & pulchriores umbras, undiquaque in lege, & cultu sacro,
conspiceret, tum ut per externa, & terrestria interiorem, ac cœlestem, quam
requirebat, sanctitatem eidem figuraret, seu quod rudis esset populus, seu
quod Hieroglyphicis in *Ægypto* assuetus, cui per *συνηταίβαν* se attem-
perabat DEUS, seu, quod ea in universum sit hominum, qui in hoc agunt
seculo, natura, ut ad cœlestia instituta facilius per terrena Symbola dedu-
catur. Hæc tamen externa, ceremonialia, indifferentia strictè, uti jube-
bantur, observanda erant: non arbitrio hominum relicta sunt, aut addi-
tionem, vel imminutionem aliquam ferre potuerunt: quia lege divinâ de-
finita,

finita, quæ sacra omnibus & inviolabilis esse debebat, ob præcipientis Ma-
jestatem, obligationis auctoritatem, & comminationis severitatem. Neque
enim cum *Cajetano*, aut *Glossæ ordinariæ auctore* existimandum, hæc planè
Symbolica esse: quos rectè refutat *Bonfrerius*, ad Lev. XIX. uti neque ex
adverso ita literalis sensus adstruendus, ut negetur, aliquid talibus sanctio-
nibus indicatum voluisse Dominum, qui rationes semper habet sapientissi-
mas; quæ verò significationes Symbolicæ sensum Scripturæ alium ac
distinctum minimè constituunt, ut affatim in prolegomenis Commentarii
Nostri in *Genesin Mosaicam* evicimus. Etsi autem in talibus ratio legum,
vel præceptorum quandoque occultior fuerit, neque semper *moralia*, quæ
sub *ceremonialibus* istis latebant, erui, & in apricum produci possent, quo-
rum causâ etiam in istis sedulâ ἐρευνησες opus erat; non tamen vel in du-
bium licebat præcepta ejusmodi divina vocare, vel tanquam merè adiphoro-
ra habere: sed recolendum erat semper divinum memoriale: LEGES
MEAS CUSTODITE. Nam cogitandum hîc illud Apostolicum, quod
*stultum est DEI, sapientius est hominibus, & quod infirmum est DEI, fortius
est hominibus* I. Cor. I. 25. *Nil commune habet humana ratio cum divinis
collata*, inquit *Chrysostomus* V. in I. ad *Tim.* *ideoque blasphemia est rationibus
velle divina discutere.* Hæc tamen Leviticæ sanctiones, quoad ista ceremo-
nialia, nos in N. Test. non stringunt, qui à pædagogîâ illâ, Mosaicâ liberati,
& emancipati, sub *infirmis & egenis elementis Mundi* amplius non sumus
Gal. IV. 1. 3. 9. quo nomine vocantur, respectu eminentissimæ cognitionis,
& manifestationis gratiæ, quam in Novo Testamento habemus, ad quam
Levitica illa comparata verè ἀθεωτῆ καὶ πλωχὰ σοιχεῖα censerî possunt.
Atque hoc sensu *B. Lutherus* rectissimè dixit, quod vero in contumeliam
Mosis, merâ calumniandi libidine, à Papistis vertitur: *Moses populo Judai-
co solum datus est, neque quidquam ad nos pertinet. Sit Judæis quasi specu-
lum Saxonum, neque nos gentes inquietet, aut turbet. Ut Gallia Speculum
Saxonum non curat, sic lex Mosis nos non ligat.* Quod verò ad *mystica &
moralia*, quæ sub involucro *Ceremonialium* latent, trahendum non est, ne-
dum ad universam Scripturam Mosaicam: quandoquidem religiosâ men-
te agnoscat *B. Lutherus*, verissimè à *S. Hieronymo* ad Paul. dictum esse,
etiam in Levitico singulas penè Syllabas cœlestia spirare Sacramenta: & à
Theodoreto quæst. XXVII. in Levit. ὅτι ἀπὸ τῶν αἰθερῶν διδασκαλίαι ἐκγονταί:
Frequentè, inquit ille, *admonui per sensibilia doceri intellectualia, quæ spe-
ctant ad animum:* imò deprædicat *Megalander* Mosen ceu *Patrem, & fon-
tem omnium Prophetarum, & librorum sacrorum, id est, Eloquentiæ & Sapien-
tiæ cœlestis*, Tom. III. Latin. p. 77. *fontem, ex quo Propheta, & Apostoli Sapien-
tiam divinam, S. S. beneficio, hauserint* T. IV. f. 521.

Enimverò in ista etiam lege , quæ, quoad externum corticem, ad *Ju-
daeos* solum pertinebat, internam medullam, vel morale potius, quod eâ-
dem adumbratum fuit , ad omnes spectare, adeoque à nobis etiam sanctè
observandum esse, dubium nullum est. Eâ autem *mixtura animantium,
seminum, & materie* quoque *vestium prohibitione, mysticè* significatum
esse, quanta in oculis DEI abominatio sit *hypocrisis in verbis & factis*, non-
nulli censent: alii inhibendum ita putant *studium novitatis, & nova curiosita-
tis*: alii commendatum existimant *studium simplicitatis in victu, vestitu,
omniq; aliâ re*: S. Cyrillus mores *biformes* hõc præcepto reprobari notat
l. IIX. de adorat. quo de *Augustinus* hom. II. in Johann. *Simplex eris ex-
plicando te à Mundo, implicando duplex eris*: quæ significatio cum priori,
de exclusâ hypocrisis, penè coincidit, unde *Cyrillus* libr. VII. legem de *lanâ
& lino* ita exposuit: *Figuratè lex vetat duplicitatem, videlicet hominibus pla-
cendi cupiditatem, quæ ex duobus componitur studiis, & voluntatibus, scil. ex
velle esse malum, & velle hominibus videri bonum.* Cui explicationi facilè
etiam *Gregorii M.* Tropologia l. IIX. Moral. c. 31. consonat: *per lanam
simplicitas, per linum vero subtilitas designatur. Vestis, quæ ex lanâ linoq;
conficitur, linum interius celat, in superficie lanam demonstrat, vestem ergò ex
lanâ, & lino contextam induit, qui in loquutione, vel actione, quâ utitur in-
tus subtilitatem malitiæ operit, & simplicitatem foris innocentia ostendit:
quia enim sub puritatis imagine deprehendi calliditas non valet, quasi sub la-
næ consuetudine linum latet.* Nec aliter hujus legis Symbolicam signifi-
cationem declaravit *Radulphus*, *Lana*, inquit *quia crassior, est opus visibile:
linum, quia subtilius est, occultam malitiam significat. Vestem ergò ex lanâ,
& lino contextam induunt, qui loquuntur pacem cum proximo suo, mala au-
tem in cordibus eorum.* Illud de non arando cum bove simul & asino *Grego-
rius* l. I. Moral. c. XVI. sic accepit: *Fatum sapientibus in predicatione
non socias, ne per eum, qui rem implere non valet, illi, qui pravalet, obsistas.
Quod de agro non conserendo diverso semine præcipitur, à Radulpho ita
evoluitur: diversum semen seminat Ecclesiastes, qui bona loquitur, & mala
operatur: qui verbo triticum spargit, sed exemplo peccati sementem discipu-
lorum cordibus injicit.*

Quæ omnes legis ceremonialis evolutiones, nec inconuenientes
sanè, nec à verbo Dei alienæ sunt. Sed præferenda tamen, aut præ-
cipuò certè loco habenda eorum Meletemata, qui hisce constitutio-
nibus designatum arbitrantur, quantoperè Deus detestetur *mixturam
veræ & falsæ religionis, verbi divini, & traditionum humanarum, doctrinæ
S.S. salvificæ, & heterodoxias hæreticorum exitiosæ, ac salutis devoratoris.*
Nam

Nam ita explicat Deus ipse, cum per Prophetam ejusmodi confusionem reprobat, *Jer. XXIII. 28. Quid paleis ad triticum, inquit Dominus. Propheta, qui habet somnium, narret somnium, qui habet sermonem meum, loquatur sermonem meum* Et cum Christus semen esse verbum Dei, docet, *Luc. IIX. 11, annō diversū semen, quod à Diabolo, Patre mendacii, spargitur, Verbo veritatis admiscendum haud esse, adeoque semen diversorum in agro Ecclesiae sationem lege divinā prohibitam innuit?* Vineam hīc doctrinam possumus intelligere, ait *Rabanus ad Deut. XXII.* sive plebem doctoribus commissam, ubi vinum gratiae spiritualis gigni debet, sed illic alterum semen serere prohibet; quia haeresin interponere, omninō non consentit. Semen enim bonum est verbum Dei: semen autem nequam, error, quem homo inimicus seminavit in agro Dominico *Matth. XIII.* sed cavendum est omnimodo, ne aliquid intermixtum in doctrinā suā inveniatur erroris; ne fortē corrumpatur vitio nostro id, quod ex dono nobis collatum est divino. Et quid aliud ratio infert in *Deuteronomio* huic praecepto adjecta, *ne & sementis, quam sevisi, & qua nascuntur ex vinea pariter sanctificentur,* quā ut religionis, & cultus diuini puritas, atque integritas custodiatur? siquidem ob oblationem, & sacrificia Deo praestanda illa mixtura prohibeatur.

Porrō utitur etiam Christus similitudine vestitus cum de *Prophetis falsis* agit, *Matth. VII. 14.* quos *pellibus ovinis* indutos notat: quia ovina pellis, quae schema est falsae doctrinae, & habitus falsorum Doctorum imprimis est *Verbum Dei*, quo suam palliare, aut ornare heterodoxiam satagunt. De quo graviter monuit *S. Athanasius* *Orat. contr. Arian.* *Ne sustinueritis eos, qui contra Scripturam novis rebus student, etiamsi dictiones ex S. literis scribant. Non enim recto animo loquuntur, sed veluti indumentum ovium haec verba proferunt, intus vero, quae Arii sunt, sapiunt; quemadmodum haereson princeps Diabolus:* Et *S. Augustinus* *l. i. de Act.* cum *Felic. Manich. c. 16.* *Quae vero ita dicunt ad tectorium fallaciae pertinent, & ovinam pellem, quibus prius dicunt verba bona, ut possint introducere mala.* Cum ergo vestis ex lino, & lana interdicitur, lanam ovilem, quae verorum Christianorum, & Ecclesiae est, cum lino falsorum Doctorum misceri non debere innuitur: cui analogum est, quod *Procopius* ad *Deut. XXII.* habet: *Non decet, ut Christiani in veste, h. e. conversatione lanae lino, hoc est, ovinis Christi moribus (dogmatibus) terrenos affectus (conceptus, vel sensus, humana evēnūata) jungant: lino enim è terrā nascitur, lana ex ovium velleribus paratur.* Lineis vestibus intexi lanam, juxta quosdam est diversi generis professiones vel le misceri, addimus, *diversae etiam religionis: quod à Syncretistis fieri a-*
mat.

māt. Nec abnuat explicatio Cajetani: vetat Moses, ne quis veste diversis materiis contexta utatur, h. e. ne novitates ab aliis inventas, & quasi contextas, amplectatur, & iis quasi sese induat.

Jam quid diversorum generum animantium coitus aliud, quam figura est, cum coeunt, & conglutiantur per προσκόλλησιν, εὐνοίαν ac συγγίαν falsi doctores, & Pseudo-Prophetæ cum Prophetis Domini, & sinceris verbi Doctoribus, è qua magis monstrosos, ac detestandos fetus prodire necessum est, quam si jumentum cum alterius generis animantibus contra naturam commisceatur?

Denique quod de bove & asino in aratione non jungendo monetur, ad Syncretisticam συζυγίαν reprobendam ab Hieronymo. Bedâ & Isidoro adhibetur. Simul arat, inquit Hieronimus Comm. in Es. 1. in bove & asino Hebeon, dignus pro humilitate sensus paupertate nominis sui (Ebjon) qui sic recipit Evangelium, ut Judaicarum superstitionum, quæ in umbrâ & imagine præcesserunt ceremonias non reliquat. Atque eam doctrinam ex istis sanctionibus deduxere non tantum orthodoxi Theologi, sed etiam Pontificii Doctores, & Calviniani; è quibus Contr. Pelicanus colligit doctrinam falsam vere miscendam non esse, quia in agro Domini falsorum dogmatum zizania cum incorrupto verbi divini semine simul admittenda non sunt. Calvinus in Pentateuch. p. 206. Hæc quatuor præcepta, inquit, quæ omnes adventitias corruptelas damnant, primi appendixes esse non dubito, & ratio in Deuteronomio addita eò nos dirigit, ubi Deus pollui seminis proventum ac vineæ pronunciat, si varia sit mixtura. Unde apparet, non aliud exigi, nisi ut munditiem colant. Eodem pertinet, quod sequitur, ne arent cum bove & asino. Quæ varietas non aliâ de causâ improbata fuit, nisi quod inquinamenti aliquid contrahunt homines, simulatque à simplicitate degenerant. Posset quidem objici, quod Deus admitti vetat promiscuè animalia, ut inter se misceantur, quæ sunt diversi generis, ad castitatem spectare, quod autem agrum vetat conseri diversis seminibus, texturam fieri ex diversis materiis, hoc modo fraudibus occurri. Verum simplicius est, populum retineri in puritate, ne asvescat corruptis moribus, & ne hinc inde accersat ritus alienos, vel mixturas appetat pravâ curiositate, quæ tandem perveniat ad cultum Dei. Nam si inter se cœeant diversa animalia, vitiatur naturæ integritas, & inde nascitur adulterina soboles, quæ à Dei institutione degenerat: si vero plures seminum species simul essent commixtæ, vel ex linô & lanâ contexta fuisset vestis, nihil erat à captione & dolo periculi in re conspicuâ. Ergò probabile est propositum

fitum

situm fuisse Deo, quem dixi, finem, ut nativam simplicitatem tota vitata colendo puros se & integros ab omni externo vitio servarent. Hac ratione fermento Scriptura comparat alienas doctrinas, quæ minuendo, vel addendo vitiant sincerum Dei verbum.

Quam grave autem hæc religionum confusio, & mixtura, quam Syncretismum, & Samaritanismum vocant, peccatum sit, Scriptura passim docet, Ios. XXIV. 14. 1. Reg. XIX. 21. 2. Reg. XVI. 10. c. XVII. 33. Es. V, 26. 2. Cor. VI. 14. Gal. I. 8. c. V. 9. Ap. II. 13. 14. c. III. 16. unde tantum Apostoli, & eorum discipuli habuerunt timorem, ut neque verbatim communicarent alicui eorum, qui adulteraverant veritatem, teste Ireneo l. III. contr. hæres. c. 3. Atque ideò monet S. Cyprianus Epist. ad Cornel. III. ita declinent fortiter, & evitent dilectissimi fratres nostri verba & colloquia eorum, quorum sermo ut cancer serpit. Nulla cum talibus commercia copulentur, nulla convivium, vel colloquia misceantur, simusque ab eis tam separati, quàm sunt illi de Ecclesia profugi. S. Johannes vero filius ille tonitruum sic fulminat 2. Ep. v. 9. Omnis qui credit, & non permanet in doctrinâ Christi, Deum non habet, si quis venit ad vos, & hanc doctrinam non affert, nolite recipere eum in domum, nec Ave ei dixeritis. Nec sane diffici potest, quantum periculi à tali mixtura veritatis & falsitatis Syncretistica redundet in Ecclesiam: quod Syncretismus Samaritanus, in V. T. Pseudo-Apostolicus sub initia N. T. Arianus tempore Patrum, Interimisticus seculo superiori, Arminianus, Nicolaitanus, Grotianus, Calvinianus, Calixtinus hæc nostrâ ætate abunde docuerunt, atque etiamnum, cheu! magno Ecclesiæ malo docent. Neque finis malorum apparet ullus. Atque utinam tantum reformatorum secta in Angliâ & Belgio, de Samaritanismi, & Syncretismi lue, Ecclesias suas depascente conquæri necessum haberet! Verum enim verò ipsa electa Dei Ecclesia non tantum ab iis, quæ ἐξωθεν simili contagio eam inficere, atque in communionem doctrinæ pestiferæ suos pertrahere conantur, sibi metuere passim cogitur, sed, quod maximopere dolendum, conspirant etiam cum talibus, & intestinis bellis pacem Ecclesiæ Christi perturbant, qui videri nobis cum volunt ejusdem fidei, & confessionis socii; undique ita affligatur corpus Christi mysticum. Transfigurat enim se Angelus tenebrarum in Angelum lucis, & ministros subornat suos, velut ministros justitiæ, afferentes noctem pro die, interitum pro salute, desperationem sub obtentu spei, perfidiam sub prætextu fidei, Anti-Christum sub vocabulo Christi, ut dum verisimilia mentiuntur, veritatem subtilitate frustrantur. Ut querelam S. Cypriani è tract. de simplic. prælator. repetamus

mus; quam sanè hic instituendi causam longè luculentio- rem habemus. Qui non immerito etiam nos monet: *Plus metuendum esse, & cavendum inimicum, cum latenter obrepit, cum per pacis imaginem, fallens occultis accessibus serpit, cujus ea semper est astutia, ea circumveniendi hominis cæca, & latebrosa fallacia: Et sic ab initio statim mundi fefellit, & verbis mendacibus blandiens, rudes animas incautâ crudelitate decipit.*

Hæc itaque causa excitare, movere, ac permovere cordatos quosque Theologos debebat, ut astutiæ antiqui serpentis undiquaque se insinuantis, & malo, quod gangræne instar serpit, summo studio obviam eant ac remedia parent, ne orbis aliquando se Syncreticum factum esse nimis serò ingemiscat. Quæ hætenus eam in rem fremente, licet, ac frendente Erebo, divino munere, suscepta sint à Nobis scripta publica, Syncretistis opposita docebunt; è quibus *Calvinianorum* quidem gratiâ in Critici Sacri editione, *Crotiani* conaminis discussio, cum justo Examine *Confessionis Augustanæ variatæ*, exhibita: postea sub titulo *Cassellanæ* de Unione Lutheranorum cum Reformatis *consultationis* edita: tum *Bergianæ* etiam ἐνώσεως vanitas Pseudostereomate ejusdem de S. Cœna, diversis scriptis, ad quæ obmutuit tandem adversarius, profligato, demonstrant; Adhæc *Examen doctrinæ Reformatarum Ecclesiarum de Personâ Christi, & Syncretismi* circa eandem institutum. *Sam.* etiam *Maresio*, nec non *Joh. Hornbeckio* Reformatarum Ecclesiarum, & A.C. consociatori responsum redditum: denique omnibus modernis Hæreticis Reformatæ partis obviam itum, *Demonstratione Germanicâ fundamentalis de dogmatis Calviniani damnabilitate* nomine Collegii Theologici publicata. Et postquam suppetitias tulere Calvinianis, & causam eorum, contestatione cum ipsis, in colloquio Cassellano, in itâ, egerunt *Rintelenses, Epicrisi & Antapologiâ* eorum infelix συζυγία publicæ luci exposita est.

Quod v. ad *Arminianismum*, quia anima ejus *Syncretismus* est, peculiari opere ejus *consideratio* expediunda erat & quum ad eundem quàm proxime accedat *Nicolaitanus Pirrhonismus, & Scepticismus*, totus Syncretismo non aliarum tantum sectarum, sed etiam ipsius Tritheismi, horresco referens, consecratus, hic anguis in ipsâ herbâ conterendus & conculcandus fuit, quod diversis tractatibus factum.

Neque *Pontificiorum* molimina Syncretistica negligenda fuere: inter quos eminent cum *Masenio Fratres Walburgii*, quorum in cardinali articulo de *justificatione & meritis operum τερετισματα* imprimis sub incudem revocata sunt in *Exegemate Aug. Conf.*

Omni

Omnibus a. istis velificatus, & gratam operam gratificatus est D. Calixtus, Cassandri Pontificii & Eceboli Calviniano Papistici insistens vestigiis, imò ad Arminianorum accedens confinia cum pullis suis, Drejero, Latermanno, Henichio, aliisque vix nominari dignis. Cujus proinde periculosissimus Samaritanismus ad vindicandam Dei gloriam, & cælestem orthodoxiam Ecclesiæ manifestandus fuit. Quam operam summo perè necessariam cum alii Theologi de Ecclesiâ meritisimi, tum imprimis Viri Dei Beatissimæ recordationis Dn. D. Wellerus, & Dn. D. Hülsemannus, magno cum fructu occuparunt. Quid v. de illâ Theologiæ universæ defædatione habendum, non solum in Institutionibus, & Systemate Theologico, sed etiam in Syncretismo Calixtino, & Harmoniâ Calixtino-Hereticâ, aliisque Germanicis, & Latinis scriptis ostendimus: & summatim exposuit CONSENSUS REPETITUS, à Dresdensibus, Lipsiensibus, & Wittebergensibus Theologis, publicâ autoritate adornatus, quem nequicquam gerræ Siculæ, & affaniæ nuper in publicum sparsæ sugillarunt. Status controversiæ variatio, aut perversio, heterodoxias notoriæ palliatio, phrasum in speciem similitum salebroso & fallax collatio, cum sophisticâ quâdam disputatiunculâ, parum, aut nihil omninò faciunt ad defendendum Syrma, & corpus integrum Errorum, fidei compagem tantum non universam labefactantium, novumque Babelicæ ac Samaritanæ Mætaologiæ systema constituentium. Quam non de verbis aut phrasibus quibusdam, vel modo loquendi, etsi & in eo ἁπλοῦς sana retinenda accuratè sit, non de rebus quæstionis, vel annatis, quas vocant, quæstionibus, fidem haud attingentibus, quamvis & modicum fermentum totam massam corrumpat, non de unâ, aut alterâ controversia fidei, sed de variis per totum penè systema Theologiæ se diffundentibus materiis, ipsisque articulis fidei à Calixto, & complicibus, nimium quantum labefactatis, res sit, Harmonia Calixtino-Heretica (ne de aliis scriptis jam dicamus) affatim demonstravit ut, adeò nullum operæ pretium ineptus Hyperaspistes fecerit, cum brevem, & succinctam adumbrationem vanis & Sophisticis exceptiunculis quibusdam hinc inde vellicare conatus, conspiracyem verò cum Hæresi Calvinianorum, Pontificiorum, Arminianorum, & Socinianorum satis, divinâ gratiâ, à Dd. Ecclesiæ profligatâ ὀφθαλμοφανῶς ostensam, ne inficiari quidem, nedum declinare ausus est. Nihil certè amplius profecit, quam ut pudenda Parentis magis magisque detegeret, seq, non ex semisse tantum hæredem errorum, & hæresion Parentis sui esse, mundo ostenderet, ad ea v. quæ iisdem solidè op-

b posita

posita sunt, se respondere non posse, quia magis mutus ad illa fuit, quam piscis, testatum redderet.

Restabat inter Syncretistas HUGO GROTIUS, qui annotatis suis in universa Biblia V. & N. Test. multa utiqve eruditione refertis, varias corruptelas in Syncretismi cum *Judeis, Socinianis, & Papistis* provehendi gratiam infarcire non dubitavit; quas proinde publicis disputationibus per totum Vetus Testam. susceptis, ad veritatis trutinam, divinâ secundante gratiâ, exegimus.

Quia verò serpens ille tortuosus nullatenus quiescit; sed per *Arminianos, Calvinianos, & Pontificios* rerum suarum satagit, veritati & puritati doctrinæ cælestis insidias struit, quietem & tranquillitatem Ecclesiæ sub prætextu unionis & concordie ejusdem perturaat, & eam in rem *Pseudo Lutheranis, & hypocritis* nomen Professorum August. Confessionis mentientibus, ceu instrumentis suis, utitur: ne, præparandis ad gerendum bella Domini eorum studiis, qui fidei nostræ; *in spem & solatium Ecclesiæ*, commendati sunt, officio nostro deesse videamur, uti lectionibus publicis *Theologiam Positivam* inexplicanda, & adserendâ *Catechesi Apostolicâ Ecclesiæ Romanæ* inscriptâ, ab ejusmodi corruptelis puram exhibere laboramus, ita ex usu publico Ecclesiæ, & emolumento juventutis fore omninò existimamus; si ante omnia *controversias Syncretisticas juxta methodum Theologiæ in ordinem digeramus*; non eas tantum, quæ cum *Novatoribus & Schismaticis*, sed istas etiam, quæ cum illis, qui extra sunt, agitantur. Et quum eorum pertractatio operosa nimis sit, adhuc inscriptis laudatis eâ operâ jam defuncti sumus, ne actum agamus, facile sufferit, si remissionibus solum ad eadem institutis, ostensum fuerit, ubi singulæ controversiæ expeditæ sint, ut inde *thesis, & antithesis*, ac fundamenta utriusque *theseos*, nempe *probatio, & antitheseos confutatio* depro-matur. Quo pacto ab iis, qui diligentiam mediocrem adhibere voluerint, olim non minus Ecclesiæ, quam sibi valdè profuturam, integrum *Systema Controversiarum Syncretismi profligandi gratiâ* ad instar Systematis profligati Socinismi, facile colligi poterit; neque apparatus tantum ad *Novatores*, qui August. Confessionis schemate, ac titulo in Ecclesiâ adhuc nostrâ latitant, verum Ecclesiæ nostræ dogmata, & libros Symbolicos impugnant, sed ad ipsos etiam *Calvinianos, Papistas, Arminianos, Socinianos, & Tritheitas* debellandos, instruetur perquam utilis & opportunus. Quæ enim sodes, controversia est, aut quæ fidei saltim particula, in quam non aliqua ratione insinuarit se lues, & contagio Syncretistica? Sic ergò eadem operâ hæreses illæ universæ disquiri, & ventilari & examinari poterunt. Nam thesibus succinctis, prout nuper in Socinismo factum,

factum, capita illa comprehendemus, ac remissiones, uti dictum, simul instituemus, easque ita ventilationi privati collegii subjiciemus, ut quæ è lectione scriptorum, seu aliorum, seu nostrorum, adhuc dubia, aut minus explicata videri poterunt, illustrentur, dilucidentur, & explicentur: nec minus scrupuli, quæ fortè è collatione τῶν ἐξ ἐναντίας hærebunt, eruantur & eximantur. Id verò imprimis utile, imò necessarium erit illis, qui cum fructu huic operæ vacare voluerint, ut comparent sibi, & sedulo serant, imò ad manus habeant semper Syncretismum Calixtinum, (ita inscriptus est liber) & Harmoniam Calixtino-Hæreticam, quam dixim⁹, utpote in quibus scriptis & sententia adversariorum, quæ ob defectum librorum à paucis indagari possunt, integræ productæ, ac collatæ sunt, & status controversiæ formatus dextrè. argumenta nostra, ubi opus fuit, adducta, argumenta denique contradicentium, si quæ occurrerunt, dissoluta, imò testimonia quoque antiquitatis, quam Logodædali temerè crepant, & orthodoxorum Theologorum considerata, ipsiqve eorundem consensu penitus denudati sunt.

Nomina sua tempestivè profitebuntur mihi, qui hòc ἀσκήματι disputatorio sese exercere, atqve eruditionem Theologicam locupletare, ad quam imprimis γυμνάσια Academica facere nullum dubium est, aut qui auscultando solùm de hisce informari discipiunt, ut statim operam eam adoriri nobis liceat: Cujus eò citius expediundæ gratiâ duæ disputationes singulis septimanis exhibituri sumus. Precabuntur a. imprimis Deum, ut cum hisce, aliisve studiis nostris ex alto gratiosè benedicat, tum Ecclesie suæ undiquaque afflicte opem salutarem ἵπὸ μνηστῆρῶν sufficiat, & in veritate verbi sui sanctificet, & consolidet eandem usque ad diem Dn. Nostri Iesu Christi! P. P. Wittebergæ, Dominica II. Adventus Anno Christi clc lxxvii.

b 2

I. N. J.

I. N. J.
SYNTAGMATIS ANTI-
SYNCRETISTICI LOCI, ET CON-

TROVERSIÆ, ad ἔλεγχον Errorum,

qui hæctenus

à Pontificiis, Calvinianis, Socinianis, Arminianis,

ἔ Novatoribus, aliisque τοῖς συνκρετίζουσιν

Inde ab Aug. Conf. exhibitæ tempore & hoc præcipuè,

quod nunc agimus, seculo disseminati & propugnati,

Non Ecclesiis in unitate Spiritus consociandis, sed per

Schismata varia turbandis, novisq; sectis procreandis

apti nati sunt,

DISPUTATORIO COLLEGIO PRIVATO
EXHIBENTUR

A

D. ABRAHAM CALOVIO.

Unà cum remissionibus ad scripta, quibus Errores isti
ab Eodem producti, confutatiq; sunt, & imprimis ad SYNCRE-
TISMUM CALIXTINUM, & HARMONIAM CALIXTINO-
HÆRETICAM, plerosque omnes juxta cognationem Novatorum cum

Calvinianis, Pontificiis, Arminianis, & Socinianis methodicè sisten-

tem, ac perspicuè refellentem. Quæ ideò hîc DIRECTO-

RII, ET MATERIE VENTILATIONIS IN-

STAR obtinebit.

ANNO CHRISTI M. DC. LXIIX.

I. DE THEOLOGIA IN GENERE.

I.

heologia est quidem habitus practicus de homine peccatore ad salutem æternam perducendo, sed non ob praxin operum nostrorū bonorum, sed ob praxin fidei. *Cont. Calixt. v. T. I. Syst. p. 28.*

II. Partes Theologiæ non rectè assignantur hæ tres: de credendis, de mysteriis vel Sacramentis, & doctrina morum. *Contra Hornejum. V. T. II. Syst. p. 13.*

III. Theologia Scholastica etsi suos habeat usus, tanti tamen non est, ut accuratior Theologia ejus notitiã carere non possit, aut ut non pauciora in eã veritatis præsidia inveniri, quàm in antiqvissimorum Ecclesiæ Doctorum monumentis, statuendum sit. *Contra Hornejum. V. T. I. System. p. 76.*

IV. Theologiæ studioso longè magis necessaria est Ebrææ & Græcæ linguæ, quàm Theologiæ Scholasticæ notitia, aut Patrum studium, aut Philosophiæ, ac nominatim Logicæ ac Metaphysicæ cultura. *Contra Calixtum, & Hornejum. Vid. T. I. Syst. p. 87. & præfat. in Isagog. Theol.*

II. DE RELIGIONE.

I. Religio, quæ solum naturæ ductum sequitur minimè est sufficiens. *Contra Arminianos. T. I. Syst. p. 128.*

II. Unica tantum religio & via est salutis, quoad hominem in statu peccati constitutum, non vero plures: multò minus in quavis religione salvari possumus. *Contra Socinianos, Remonstrantes, Zwinglianos item, & Pontificios nonnullos, ut & Calixtinos. T. I. Syst. p. 160 177. Socinism. proflig. novæ edit. p. 51.*

III. Mahumedani, & Judæi ab idololatriã immunes non sunt. *Contra Calixtum. T. I. Syst. p. 189.*

IV. Ad veram religionem non sufficit cognitio præceptorum, & promissionum Dei, nedum illorum solùm cum notitiã vitæ æternæ. *Contra Socinianos. T. I. Syst. p. 203. 812. Socinism. p. 51.*

V. Pro fratribus in Christo haberi non possunt Ariani, Sociniani, Anabaptistæ. *Contra Acontium, Remonstrantes, M. Henr. Nicolai. T. I. Syst. p. 205. Soc. profl. p. 35. Arm. p. 38.*

VI. Calviniani neutiquam admittendi sunt in communionem mysticam, nec pro sociis Aug. Confess. haberi possunt. *Contra Calixtinos, Ireni-*

cos Calvinianos, Socinianos, Henr. Nicolai. T. I. Syst. p. 212. 259. Syncretism. Calixt. p. 193.

VII. Pontificii admitti nequeunt in communionem nostram mysticam, nec institui potest conciliatio Pontificiorum doctrinæ, qualis ea imprimis sancita est Concilio Tridentino, cum doctrinâ Aug. Confess. *Contra Pacificatores Augustanos, Interimistas, Cassandrum, Fratr. Walenburg, Masenium, Marcellium, Aug. Gibbon, de Burgo, ut & Marc. Anton. de Domin. Calixtum & Complices.* T. I. Syst. p. 230. 936. Synchr. p. 308. Harm. p. 105. Exegem. Aug. Conf. art. IV.

IX. Heterodoxi nominibus discretivis, imprimis ab autoribus desumptis rectè insigniuntur. *Contra Socinianos, Calvinianos Irenicos, M. Ant. de Domin. Cassand. & Calixt.* T. I. Syst. p. 256. Exam. p. 1.

X. Libris Symbolicis subscribendum est, non quâ, sed quod, & quia consentiunt cum verbo Dei. *Contra Armin. Calvin. & Calixtin.* Harm. p. 789.

XI. Heterodoxis verè imputantur ea, quæ per consequentiam ex eorum doctrinâ deducuntur. *Contra Calvin. Syncret. & Rintel.* Exam. p. 72.

III. DE VERBO DEI.

I. Nulla datur traditio inde ab Apostolis profecta, & in Patrum scriptis asservata, quæ pariter cum Scripturâ S. pro indubitato Dei Verbo haberi debeat. *Contra Calixtinos.* T. I. Syst. p. 325. Harmonia Calixtino-Hæretica pag. 112. 139. 193.

II. Consensus Patrum, aut Ecclesiæ haberi non potest pro fidei Christianæ principio, aut regulâ. *Contra Calixt.* T. I. Syst. p. 420. Harmon. pag. 171. Syncret. p. 312.

III. Omnia, quæ in Scripturâ Sacrà habentur, divinâ inspiratione scripta, nec tantùm quoad res, sed etiam quoad verba singula à Spiritu S. dictata sunt. *Contra Socin. Armin. Calixtin.* T. I. Syst. p. 549. 361. Harm. p. 805.

IV. Autoritas Scripturæ nullatenus dependet ab Ecclesiâ. *Contra Calixt.* T. I. Syst. p. 581. Harm. p. 117. 147.

V. Scriptura S. *αὐτόπιστος* est, & ratio credendi est autoritas revelantis, non vero quod sensum quis verum esse agnoscit. *Contra Drejerum & Arm. Soc.* T. I. Syst. p. 597. Harm. p. 140. 142. 150. Soc. p. 75. Armin. p. 54.

VI. Scriptura S. sufficientè continet omnia, quæ ad fidem, & vitam Christianam necessaria sunt. *Contra Calixt.* T. I. Syst. p. 610. Harm. p. 153.

VII. Scriptura S. in his, quæ ad salutem necessaria sunt, perspicua, & luculenta est, ut externâ & adscititiâ luce non indigeat, sed ab omnibus debito modo eam scrutantibus intelligi possit. *Contra Calixt.* T. I. Syst. pag. 930. Harm. p. 158.

IX. Tex.

IIX. Textus Originalis Scripturæ S. ab omni corruptelâ immunis est. *Contra Socin. Arminian. Pontificios, Calixt. & Hugon. Grotium. Syst. T. I. p. 731 Harmon. p. 184. 807. Soc. p. 63. & Anti-Grot.*

IX. Unius & ejusdem dicti non est nisi unicus sensus. *Contra Hug. Grot. Vid. præfat. Anti-Grot. & Proleg. in Genes. & Syst. T. I. p. 662.*

X. Scriptura S. pollet efficaciam non tantum morali, sed physicam ad nostram illuminationem, & conversionem. *Contra Socin. Armin. Calvin. Pontific. Fanaticos, & Calixt. T. I. Syst. p. 992. Harm. p. 54.*

IV. DE ARTICULIS FIDEI.

I. Ad dogma fidei non est necessarium, ut & ipsum dogma & necessitas credendi illud evidenter è Scripturis demonstratur sive expressis testimoniis, sive per consequentiam omnium confessione firmatam. *Contra Socinianos, & Remonstrantes. T. I. Syst. p. 804. 807. Armin. p. 68.*

II. Non ea tantum cognitu & creditu necessaria sunt, sine quibus divina voluntas præstari non potest; *Contra Socinianos, & Arminianos. Tom. I. Syst. p. 833. Socin. prof. p. 51. Armin. p. 71. 75.*

III. Symbolum Apostolicum non continet adæquatè & explicitè omnia, quæ credenda sunt, adeo ut nihil pro articulo fidei haberi debeat, quod eo non comprehenditur. *Contra Pontificios nonnullos, Walenburgios & alios, Cassandr., M. Ant. de Dominis, Calixt. Henr. Nicolai. T. I. Syst. p. 236. 838. Syncret. Calixt. p. 8. Armin. p. 33.*

IV. Symbolum Apostolicum, quale hodie habetur, traditum non est ab Apostolis, nedum eo fine concinnatum ab eisdem, ut specificus credendorum numerus haberetur in Ecclesiâ. *Contra Calixt. T. I. Syst. p. 244. Syncret. pag. 20.*

V. Symbola Oecumenica etsi conjunctim accepta, additis etiam Milevitani, & Arausicani II. Concilii capitulis haudquaquam adæquatè omnia credenda exhibent, multò minus ea, quæ ad illa presius explicanda, & ad hæreses quasvis evitandas faciant. *Contra Calixt. T. I. Syst. p. 251. Syner. Calixt. p. 145.*

VI. Antecedentia fidei salvificæ, etiam ea, quæ naturæ lumine sciri possunt, quæ revelata sunt, è Systemate credendorum excludenda non sunt, uti nec consequentia fidei. *Contra Calixt. T. I. Syst. p. 869. 873. 914. 918. Antapolog. p. 480.*

VII. Ad articulos fidei Christianæ non solum pertinent mysteria de SS. Trinitate, & incarnatione Filii Dei, sed alia etiam doctrinæ cœlestis capita. *Contra Calixt. T. I. Syst. p. 954.*

IIX. Articuli fidei non tantum sunt illa credenda, quorum ignorantia damnat,

damnat, sed etiam quæ ignorari quidem citrà dispendium salutis possint, non autem negari. *Contra Arminian. Calixt.* Vid. Harmon. 791. Antapolog. pag. 526.

IX. Hæretici propriè dicti non illi sunt, qui Articulum quendam Symboli Apostolici, sed qui articulum fidei in Scripturis traditum negant: sive ad constituenta fidei, seu ad antecedentia, vel consequentia spectet: nec illi solùm, qui positivè ac directè eum negant, sed etiam qui per consequentiam, id quæ sive agnoscat vis consequentiæ, seu non agnoscat: nec tantùm qui negant dogma fidei in Scripturâ propositum, sed etiam qui non traditum in Scripturâ pro articulo fidei venditant. *Contra Calixt.* Vid. T. I. Syst. p. 256. Syncretism. p. 16. 158. Antapolog. p. 532.

IX. Errores contra fidei articulos tolerandi in Ecclesia non sunt ita ut non dicatur illis anathema. *Contra Arminian. & Calixtin.* Harm. p. 755. Antapolog. p. 485. Armin. p. 29. 38.

V. DE DEO.

I. Notitia naturalis Dei non acquisita tantum, sed etiam insita datur. *Contra Socin. Armin. & Hornej.* T. II. Syst. p. 61. Harm. p. 804.

II. Etsi notitia naturalis, quæ talis, nihil ad fidem conferat, ea tamen, quæ naturaliter de Deo nota sunt, quatenus in Verbo Dei tradita, etiam ad articulos fidei pertinent. *Contra Calixt.* T. II. Syst. p. 99.

III. Nomina soli Deo propria aliis extra Deum non tribuuntur. *Contra Socinian. Armin. Calvin. Pontif. Calixt. Hugon. Grotium.* T. II. Syst. p. 145. 159. Harm. p. 809. Arm. p. 74.

IV. De essentia Dei non sufficit credere, quod Deus sit, quod unus, æternus, justus, sapiens, & potens sit. *Contra Socinianos & Arminianos, Calixt.* T. I. Syst. p. 813. Socinismi p. 108. Arminianis. p. 78. Harm. p. 810.

V. Deus non est causa peccati per accidens. *Contra Calixt. & Drejer.* Vid. Scandolos. Tractat. Drejeri; discussio, & T. II. Syst. p. 353. Harmon. p. 97. Exeg. Aug. Conf. art. XIX.

VI. Gradus præsentia divina non solis operationibus sed etiam propinquiori ad essentia ratione distinguuntur. *Contra Calvinianos, Vorstium, Calixtinos.* T. II. Syst. p. 630. Tom. III. p. 868.

VII. Articulus de SS. Trinitate, & de Deitate Filii Dei non tantum tempore N. T. creditu necessarius est, sed semper fuit necessarius creditu, adeo quæ etiam luculenter in V. T. propositus est. *Contra Pontificios nonnullos & Calixtinos.* T. I. Syst. p. 754. 862. Tom. II. p. 321. Tom. III. p. 40. 148. 149. 575. Harm. p. 812. 814. 816. 938.

IIIX. Una est credenda essentia numerica divina Patris, Filii, & Spir. S. non

non vero in dubio hoc relinqvendum. *Contra Fricium, Dudithium, & Henr. Nicolai.* T. III. Syft. p. 137. 514. Arm. p. 96.

IX. Pater non est Filio excellentior Deus, nec ulla Patris præ Filio aut S. S. est prærogativa. *Contra Armin. & Calvin. nonnullos, & Henr. Nicolai.* T. III. Syft. p. 181. 208. Arm. p. 100. 115.

X. Filius & S. S. non ita à Patre sunt, ut producti à Patre sint, quando voluit, & redituri iterum sint in Patrem. *Contra Henr. Nicolai.* T. III. Syft. p. 227. 341.

XI. Fide Catholica salvâ negari, vel in medio relinqvi nequit, Filii Dei generationem æternam esse, & è substantiâ Patris, ita ut totum esse Patris acceperit. *Contra Armin. & Henr. Nicol.* T. III. Syft. p. 673. Arm. p. 136.

XII. Processio S. S. à Patre & Filio fidei dogma est, quod absq; salutis periculo negari nequit. *Contra Armin. Calvinianos nonnullos, M. Anton. de Domin. & Calixt.* T. III. Syft. p. 859. Arm. p. 148. 152.

XIII. Non creatus fuit Angelus, sed increatus, Filius nempe Dei, qui ut Deus ipse passim describitur in forma visibili apparens. *Contra Socinianos, Arminian. Calvin. & Pontificios quosdam, & Calixtin.* T. IV. Syft. p. 211. Harm. p. 949. Armin. p. 81. 322.

VI. DE STATU INTEGRITATIS.

I. Status purorum naturalium merè fictitius est. *Contra Pontific. & Calixtinos.* T. IV. Syft. p. 4467. Harm. p. 217.

II. Intellectus hominis naturâ non laboravit rerum divinarum ignorantia, dubitatione, ac diffidentia. *Contra eosdem, & Socin. & Armin.* T. IV. Syft. p. 494. Harm. p. 220. 913.

III. Natura hominis per se obnoxia rebellionis non fuit ante lapsum. *Contra eosdem.* T. IV. Syft. p. 507. Harm. p. 228. 915. Arm. p. 169.

IV. Concupiscentia appetitus sensitivi adversus rectam rationem per se verè peccatum est. *Contra Pontific. & Calixt.* T. IV. Syft. p. 532. Harm. p. 262.

V. Homo natura ante peccatum calamitatibus, miseriis, morbis, & morti, vel dissolutioni animæ & corporis per se obnoxius non fuit, neq; actu moriturus fuisset, si non peccasset. *Contra Soc. Pont. & Calixt.* T. IV. Syft. p. 548. 728. 734. Harm. p. 237. 914. Arm. p. 165.

VI. Justitia Originalis non fuit donum supernaturale, sed naturalis quædam hominis in statu integritatis perfectio. *Contra Pontif. & Calixt.* T. IV. Syft. p. 664. Harm. p. 276. 914.

VII. Primorum Parentum cordibus sapientia & cognitio Dei concreata fuit. *Contra Socin. & Drejer.* T. IV. Syft. p. 720. Harm. p. 221. 226.

c

IIIX. Do.

IX. Dominium in bruta homini in iustitia originali condito collatum est, non vero ad mera naturalia pertinuit. *Contra Pontificios quosdam, & Calixt. Harm. p. 269.*

VII. DE PECCATO.

- I. Peccatum non est NIHIL. *Contra Drej. Harm. p. 369.*
- II. Peccatum originis non est mera privatio. *Contra Pont. & Calixt. Harm. p. 357. 397.*
- III. Peccatum originis non est tantum reatus poenæ. *Contra Socin. Arm. Pontific. nonnullos Zwingl. & Calixtinos. Harm. p. 459. 915.*
- IV. Peccatum originis propagatur per carnalem generationem, cum non corpus tantum hominis, sed anima etiam, adeoq; totus homo propagatur, unde animam oportet non creari à Deo, sed per traducem propagari. *Contra Pontificios quosdam, Calvinianos, Socin. & Calixt. Harm. p. 461. 915.*
- V. Peccatum originis est causa adæqvata damnationis. *Contra Armin. & Calixt. Harm. p. 918. Arm. p. 199.*
- VI. Doctrina de peccato originis è systemate articulorum fidei expungenda non est. *Contra Calixt. Vid. Syncret. p. 131. & T. I. System. p.*

IX. DE CHRISTI.

- I. Articulus de Personâ Christi necessarius est creditu ad salutem. *Contra Socinianos, & Arminianos. T. I. Syst. p. 815. Socinismi p. 28. 51. Arminianismi p. 8. 72. 218.*
- II. Si homo in integritate perstitisset, Christus neutiquam venisset. *Contra Scholast. Socin. & Calixt. T. IV. Syst. p. 724. Harm. p. 1006.*
- III. Christi passio non tantum in Novo, sed & in V. T. & quidem in Mose ipso credenda proposita est. *Contra Socin. & Calixt. Harm. p. 1005. disp. de fide antediluvianor. Armin. p. 207.*
- IV. Christus ut homo naturâ morti obnoxius non fuit. *Contra Socin. & Calixt. Harm. p. 1006.*
- V. Christus non est per se, ut creatura, legi obnoxius. *Contra Armin. & Calixt. Harm. p. 1006. Arm. p. 229.*
- VI. Non sola humana Natura passa est, sed ipse Filius Dei verè & realiter passus est, neq; Passio Filio Dei tribuitur tantum per denominationem extrinsecam. *Contra Calvin. & Calixt. Rintelens. Antapolog. p. 103. 385. 403. Gründl. Beweis p. 760. Examen p. 193.*
- VII. Christus, ut homo, attributorum divinatorum verè particeps, adeoq; non per denominationem tantum extrinsecam est omnipotens, & omniscius,

scius. *Contra Calvin. Pontific. & Calixtin. imprimis Rintelens.* Harm. p. 44. Antapol. 46. Exam. p. 316. 363. 335.

IIX. Christo non communicata tantum est potestas moralis sine potentia divina quoad gubernationem rerum omnium. *Contra Calv. Calixt. & Rintelens. imprimis.* Antapol. p. 40. Exam. p. 318. 341.

IX. Caro Christi prædita est virtute vivificâ, nec meritorie tantum vivifica est, sed effectivè. *Contra Calvin. & Calixt. Rintel.* Antapol. p. 103. 400. 407. Exam. p. 397.

X. Christus secundum Humanam Naturam est omnipræsens, *Contra eosdem.* Harm. p. 9.

XI. Christus non tantum secundum divinam, sed etiam secundum Humanam Naturam est adorandus. *Contra eosdem.* Antapol. p. 103. 426. 429. Gründl. Bew. p. 853.

XII. Vera & realis est communio Naturarum in operibus officii, ideoq; non concurrat Humana Natura tantum virtute humanâ ad opera officii. *Contra Calvin. & Calixtin. Rintelens.* Antapol. p. 73. 83. 103. Gründ. Bew. p. 816. 846.

XIII. Controversiæ de communicatione hypostaseos, & idiomatum, ac in specie de communicatione majestatis infinitæ carni Christi factâ, nec non de communione naturarum concernunt fundamentum fidei. *Contra Calvinianos, Syncretistas & Calixtinos,* imprimis etiam *Rintelenses.* Syncret. Calixt. p. 288. Antapol. c. XVI. Gründl. Bew. p. 726. Exam. doctr. de person Christi.

XIV. Exinanitio, & Exaltatio non convenit Christo secundum divinam Naturam. *Contra Calvin. & Calixt.* Harm. p. 5.

XV. Descensus Christi ad inferos est verus & realis, factus post Christi ζωοποίησιν, non vero statum mortis significat. *Contra Calvin. Socin. & Drejer.* Harm. p. 41. 1008.

XVI. Christus non tantum obedientiâ passivâ, sed etiam activâ noster mediator est, & pro nobis legi Dei satisfecit. *Contra Calvin. nonnullos, & Calixt.* Harm. p. 1006.

XVII. Christus satisfecit pro omnibus hominibus, omnibusq; remissionem peccatorum, justitiam, & salutem promeruit non tantum sub hypothese, si omnes crederent, sed eâ fini, ut omnes credant, ut salventur. *Contra Calvin. hypotheticos, & Latermann.* Harmon. p. 74.

XIIX. Qui meriti & satisfactionis Christi universalitatem negant, directè evertunt fundamentum fidei. *Contra M. Anton. de Dom. & Calixt.* Harm. p. 193. Gründl. Bew. p. 135. 248. Antapolog. p. 328.

IX. DE CONVERSIONE.

I. Non est in potestate hominis velle se convertere, & oblatâ gratiâ, per illam, quæ necessaria sunt, præstare, *Contra Soc. Armin. Pontific. Calixtin.* Harm. p. 774.

II. Voluntas hominis non cooperatur ad sui conversionem. *Contra eosdem.* Harm. p. 576. 1014.

III. Homini, viribus naturæ, antequam præveniatur gratiâ Dei, neuti-
quam convenit invocatio Dei, desiderium regenerationis, affectus creduli-
tatis, aut initium quoddam fidei. *Contra eosdem.* Harm. p. 590.

IV. Pelagianum & hæreticum est, conversionem esse in potestate nostrâ,
voluntatem nostram esse conversionis causam. *Contra Drejer. & complices.*
Harm. p. 591.

V. Dogma de gratiâ conversionis irresistibili verè hæresis est. *Contra
Syncretist. M. Anton. de Domin. & Calixt. Rintel.* Harm. p. 620. *Syncret. Calixt.*
p. 238. *Gründl. Bew.* p. 618. 661. *Antapol.* p. 289.

X. DE PRÆDESTINATIONE.

I. Errores Calvinianorum de prædestinatione non sunt innoxii, sed
exitiosi, adeoq; damnandi anathemate, neuti-
quam vero sunt in Ecclesiâ
tolerandi. *Contra eosdem.* *Syncret. Calixt.* p. 193. *Antapol.* p. 110. *Gründl.
Bew.* p. 189.

II. Nullum statui vel admitti debet in causa salutis absolutum Dei de-
cretum. *Contra Calvin. & Calixt.* Harm. p. 52.

III. Apostolus tribus istis capp. IX. X. XI. ad Rom. nullatenus agit de
prædestinatione, nedum ex professo. *Contra Calixt.* Harm. p. 53.

XI. DE JUSTIFICATIONE.

I. Justificatio non est definienda per remissionem peccatorum, & sancti-
ficationem. *Contra Pontific. Syncretist. Walenb. & alios, ut & Hug. Grot. &
Calixt.* Harm. p. 666.

II. Justificatio non accipitur in S. literis, nedum illis locis, quæ agunt de
justificatione hominis peccatoris coram Deo, pro actu physico infusionis.
Contra Syncretistas Pontificios, Walenburgios & Calixt. Exeg. A. C. art. IV.

III. Medium Justificationis nostræ coram Deo, ex parte nostri, est sola
fides; non vero justificatur homo etiam ex operibus, neq; admittendum
est, quod bona opera necessaria sint ad justificationem. *Contra Socin. Ar-
minian. Pontificios, Syncretistas, Calixtinos.* Harm. p. 670. 1029. 1038. Exeg.
A. C. art. IV.

IV. Con-

IV. Confessio peccatorum & deprecatio non pertinet ad ipsam justificationem neque per agnitionem, & humilem deprecationem justificari idem est, ac per fidem justificari. *Contra Pontif. & Calixt. Vid. l. c.*

V. Fides non justificat, quæ per charitatem formata, vel efficax est. *Contra eosdem, ut & Hug. Grotium. Harm. p. 670. 1027. 1031. Exeg. A. C. art. IV.*

VI. Propositum obtemperandi præceptis divinis est consequens justificationis, non vero antecedens, vel causa sine quâ non, aut non conditio sub qua homo justificatur. *Contra eosdem. Harmon. p. 672.*

VII. Una est & eadem justificationis & salutis ratio, quantum ad causas, nec admittendum est, bona opera, nisi non ad justificationem, ad salutem necessaria, aut sanctitatem nostram medium esse, unde salus & consequutio salutis dependeat. *Contra Pontific. Majoristas, & Calixtin. Har. p. 630. Exeg. A. C. art. IV.*

VIII. Quæ est ratio justificationis & salutis adultorum, eandem quoque est infantum, qui proinde fide propriâ non destituuntur, nec alienâ fide salvantur. *Contra Socin. Pontific. Calixtin. Harm. pag. 874. Exeg. A. C. art. IV.*

IX. Salus non applicatur nobis per desiderium ambulandi in præceptis Dei, vel cum facimus Dei voluntatem. *Contra Socin. Armin. & Honejum. Harm. p. 1052. 1058. 1066.*

X. Justificatio non retinetur operibus nostris, sed solum per fidem. *Contra Socin. Armin. Pontif. Interminist. Majoristas. Grotium & Calixt. Exeg. A. C. art. IV.*

XI. Justificati indubitato certi sunt, sibi remissa esse peccata, sequæ in gratiâ Dei esse certitudine fidei divinæ, cui non potest subesse falsum. *Contra Pontific. M. Antonium, Grotium, Calixt. Harm. p. 675. Exeg. A. C. art. IV.*

XII. De salutis æternæ consecutione dubitare necessum non habent justificati, sed certi esse possunt, non quidem absolutâ certitudine, sed hypotheticâ. *Contra Eosdem, & Armin. Harm. p. 676. 1067.*

XIII. Controversiæ de remissione peccatorum, & justificatione cum Pontificiis nobis intercedentes fundamentales sunt, ac ejusmodi, de quibus transigere non licet. *Contra Pontificios, Syncretistas, M. Anton. de Dom. Hugon. Grot. Calixt. Syncretism. p. 334.*

XIV. Nos per Christi justitiam formaliter justos esse, non est tantum scholastica assertio, sed ipsa veritas Scripturæ, eaque omnino creditu necessaria. *Contra M. Anton. & Calixt. Syncret. l. c.*

XII. DE FIDE.

I. Fides non est conditio aliqua ex vi legis Evangelicæ sed organon apprehendens justitiam Christi. *Contra Socin. Armin. Pontif. & Calixt.* Harm. p. 1021. 1045.

II. Fides non ut meritum vel opus, vel moralis quædam conditio, nec quæ actus noster, aut obedientia spectatur à Deo in negotio justificationis, sed unicè, quæ amplectitur meritum Christi, idque nobis applicat. *Contra Socin. Armin. Pontif. Calix. Harmon. p. 678. Exeg. A. C. art. IV.*

III. Fides, quæ credimus, vel actus fidei est & manet tantum medium justificationis, non vero sit materia imputationis: fides autem quæ creditur, vel objectum quod creditur, hoc est obedientia Christi activa & passiva, imputatur credenti ad justitiam, ut ita fides relativè solū, seu vi correlati sui, in quod fertur, justificet. *Contra Socin. Armin & Drejer. & Calixt. Socinism. p. 719. Armin. p. 244. Harm. p. 1040. 1060. 1062.*

IV. Fides quæ imputatur pro justitiâ non elevatur à misericordia divinâ ita, ut nobis quasi perfecte promereatur justitiam, vel ipsa sit justitia. *Contra Armin. & Calixt. Harm. p. 3131.*

V. Fiducia, quæ credo, peccata mihi jam remissa est, consequens quoddam fidei significantis est, quæ non in illo consistit, sed quod credo peccata mihi propter Christum remitti, gratiam Dei & justitiam Christi apprehendens. *Contra Armin. Vid Exeg. A. C. art. IV.*

VI. Ad fidem justificantem pertinet cognitio, assensus, & fiducia. *Contra Pontific. & Calixt. Harm. p. 1045.*

VII. Fundamentum fidei justificationis est universalis Dei gratia & Christi satisfactio pro omnibus præstita, & omnibus applicabilis. *Contra Calvin. Pontific. Calixt. Harm. p. 675. Syncret. p. 230. Gründl. Beweis p. 187. 248. Antapol. p. 337.*

VIII. Objectum fidei proprium est satisfactio Christi meritoria. *Contra Pontific. Socin. Armin. & Calixt. Harmon. p. 679. Socinian. p. 726. Armin. p. 244.*

IX. Peccata mortalia non possunt cum verâ fide consistere. *Contra Pontific. & Hornejum. Mataeol. Papist.*

XIII. DE BONIS OPERIBUS.

I. Bona opera, phrasi Scripturæ, non tantum externa opera denotant, sed etiam interiores virtutes, & in genere, quicquid pro norma habet legem divinam moralem eiq; congruit. *Contra Calixt. Harm. p. 688.*

II. Opera legis dicuntur non ut distingvantur opera bona secundum legem facta à fructibus justitiæ & S. S sed quod opera bona, quæ talia,

lia, legi divinæ conformia sunt. *Contra Socin. Armin. Pontific. & Calixt.* Harm. p. 881. 1078.

III. Cum opera gratiæ, quæ justificamur & salvamur, opponuntur, non opera tantum ex nostris viribus, vel ex lege profecta excluduntur. *Contra Socin. Arm. & Calixt. imprimis Horn.* Harm. p. 1070. Exeg. A. C. art. IV.

IV. Ante conversionem in hominibus non renatis nulla dantur opera bona, utpote quæ fructus S. S. in renatis sunt. *Contra Socin. Armin. Pontific. & Calixt.* Harm. p. 681.

V. Per opera bona neq; justificationem neq; salutem æternam mereri possumus ullo pacto. *Contra Pontific. Syncretist. Hornejum & Calixt.* Harm. Vid Exeg. A. C. art. XX.

VI. Opera bona neq; ut causa, neq; ut medium, neq; ut conditio, neq; ullo respectu aut modo dicenda necessaria sunt ad salutem. *Contra Socin. Armin. Pontific. Calixt.* Harm. p. 683. 722. 1072. 1076. Socism. p. 746. Arminism. p. 266. Exeg. A. C. art. IV. & XX.

XIV. DE PACTIS.

I. Pactum Evangelicum describi non potest sine mentione apprehensionis meriti Christi. *Contra Armin. & Calixt.* Harm. p. 1087.

II. Pactum vetus, quæ Messiam in Prot-Evangelio complectitur, non habuit tantum umbram fidei, nec destitutum fuit Deitatis Christi ac satisfactionis ejus manifestatione. *Contra Calixt.* Harm. p. 1089. 1100.

III. Pactum Mosaicum non fuit tantum de prosperitate, & eminentiâ externâ, & temporariâ conferendâ sub conditione obsequii morali legi, ne per improbitatem, & contumaciam, ac vim violetur, præstandâ, & observationis cæterarum quoque positivarum legum. *Contra Armin. & Calixt.* Harm. p. 1093.

IV. Certum est leges de arca fœderis, tentorio, sacrificiis, ablutionibus Leviticis, & id genus aliis, sub pacto Mosaico typicè adumbrasse populo bona spiritualia, ipsamq; satisfactionem & expiationem Christi. *Contra Socin. Armin. & Calixt.* Harmon. p. 1100. Socin. p. 596.

T. Discrimen pacti legalis & Evangelici non in eo consistit, quod pactum legale exactam obedientiam postulet, ut causam justitiæ & salutis Evangelicum autem pactum obedientiam novam, prout in hâc fragilitate præstari potest, ut conditionem tantum puram; sed in eo, quod lex conditionem operum habeat. Evangelium nullam operum conditionem, sed fidem tantum requirat. *Contra Socin. Armin. Pontif. & Calixt.* Harm. pag. 1107. 1123.

VI. Lex

VI. Lex moralis à renatis impleri non potest, neq; ejus moderatio Evangelica ulla est. *Contra Socin. Pontific. Armin. & Calixt.* l. c.

VII. Non omnes promissiones Evangelicæ sub hypothese fidei factæ. *Contra Calvin. Syncretist. Gründl. Beweis* p. 433.

XV. DE SACRAMENTIS.

I. Intentio ministrorum non requiritur ad integritatem Sacramenti. *Contra Pontific. & Calixt.* Harm. p. 738.

II. Circumcisio non fuit externus tantum ritus, sed Sacramentum regenerationis. *Contra Socin. Armin. & Calixt.* Harmon. p. 1083. 1092.

III. Non levis momenti est quæstio de numero Sacramentorum Nov. Testam. nec de eo sceptice disputandum *Contra Calixtin.* p. 759.

IV. Sacramenta non justificant ex opere operato. *Contra Pontific. & Calixt.* Vid Consens. repetit p. 82.

V. Baptismus Johannis eandem vim spiritualem habuisse cum baptismo Christi dubitandum non est, aut proplematicæ disputationi committendum *Contra Calixt.* Harm. p. 1080.

VI. Pædobaptismus nititur mandato divino, quem verò facilè pro merè arbitrario habent, qui ritum non dicunt, qui sine traditione sufficienter probari non possit, ac fide infantes destitui ajunt. *Contra Arminianos & Calixtinos.* Harm. 760. 1080. 1081.

VII. Concupiscentia per baptismum non ita tollitur, ut nulla supersit, quæ verè ac propriè peccatum sit. *Contra Pontific. & Scepticismum Calixt.* Harm. p. 762.

VIII. Sedes articuli de S. Eucharistiâ non est figenda in cap. VI. Joh. nec ibi de eadem sermo est. *Contra Pontif. Calvin. & Calixt.* Harm. p. 83. 762.

IX. Ut verbis institutionis S. Cœna præsentia vera, realis, & substantialis corporis Christi sub pane, & sanguinis Christi sub vino benedicto disertè exhibetur: ita tum transubstantiationis Papisticæ commentum, tum Zwinglianæ & Calvinianæ ἀργίας Corporis, & sanguinis Christi, ac figurativæ tantum exhibitionis directè iisdem excluditur. *Contra Papist. Calvinist., M. Anton. de Domin. & Calixtinos, ac imprimis Drejerum.* Harmon. p. 781.

X. In Sacramento Eucharistias ex mandato & institutione Christi

NON

non fit oblatio Corporis Christi pro vivis & mortuis, signis & actionibus in oculos incurrentibus neque est sacrificium, ac ne representativum quidem vel memorativum. *Contra Pontificios, Syncretistas, & Calixtinos, ac imprimis Drejerum.* Harmon. p. 782.

XI. Panisfragium in S. Cœnâ, quod non ad distributionem, sed ad mysterii significationem, & passionis Christi adumbrationem, post consecrationem adhibendum sit, divino mandato destituitur. *Contra Pontific. & Calvin. ut & Calixt.* Harm. p. 95. 782.

XII. Errores cum Calvinianorum, tum Pontificiorum de Sacramentis, & in specie de S. Eucharistiâ, omnino hæretici & exitiosi sunt, ut iis salvus non possit fraternitas cum ipsis iniri. *Contra Calvin. & Pontific. Syncretist. & Calixt. V. Syncretism. p. 278. & 349. Gründl. Beweis. p. 905.*

XII. Sacramenta bona Ecclesiæ ejusque notæ sunt, adeoque non potest aliquis Cœna Dominica uti pro circumstantia loci in quo versatur, ritu Pontificio, aut Calviniano. *Contra Calixt. Vid. Consens. Repetit. pag. 92.*

XVI. DE POENITENTIA.

I. Pœnitentiæ duæ sunt partes, Contritio, & Fides. *Contra Pontific. & Calixt. V. Consens. Repetit. p. 101.*

II. Contritio non est actio, sed passio. *Contra eosdem. Consens. Repetit. pag. 102.*

XVII. DE ECCLESIA.

I. Ut Ecclesia una credatur V. & N. T. & sanctorum communitio propugnetur, necessum est credamus, non minus in Vet. Testam. quam sub novo à fidelibus omnibus Patrem, Filium & Spiritum Sanctum, ceu unum verum Deum adoratum, & Messiam ceu verum Deum creditum esse. *Contra Armin. & Calixt. V. System. T. I. p. 754. Harm. p. 1134.*

II. Ecclesia Catholica non complectitur sub sese præter Lutheranos, Calvinianos, & Pontificios: neque schismatici ullo modo habendi, qui à Romanâ Ecclesiâ se separant, & cum Reformatâ communionem mysticam, qua illa in erroribus persistit, colere norunt, sed Donatistis affines & schismatici sunt, qui se solos verè pureque Catholicos jactant, quod cum Pontificiis & Calvinianis spiritualem communionem foveant, & ab aliis

d

Luthe-

Lutheranis sese divellunt. *Contra M. Anton. de Dem. & Calixt. T.I. Syst. p. 994. & Syncretism. Calixt.*

III. Universæ Ecclesiæ Catholicæ consensum de doctrina fidei Patrum superstitem scripta non exhibent infallibiliter, sed probaliter tantum. *Contra Pontific. M. Anton. Calixtin. Syncretism. p. 326.*

IV. Sinceri Ecclesiæ Doctoris est non tantum thesin orthodoxam proponere, sed & antithesin heterodoxam refellere, ac, si damnabilis sit, condemnare, nec elenchus hæresum, & hæreticorum nominalis, ac condemnatorius salvâ conscientiam illis in locis omitti potest, ubi seductionis periculum subest. *Contra Calvin. Syncretistas, & Calixtin. Jud. Judic. Theol. Fac. Berol. datum.*

V. Errores Papatus de cultu publico Dei, ut & de capite Ecclesiæ infallibili Romano Pontifice, exitiosi sunt æternæ salutis. *Contra Pontif. & Calixt. V. Syncretism. p. 351.*

VI. Romano Pontifici nequaquam concedi potest axioma illud, ut supremus sit episcopus in universâ Ecclesiâ Christi, ut per occidentem tantum jurisdictionem summam obtineat. *Contra Marcum Antonium de Domin. Hugonem Grotium, Calixtin. V. Harm. p. 784.*

VII. Status nostrarum Ecclesiarum repurgatione ulteriori opus non habet, ita ut ex omnibus partibus, Lutherana Calviniana, & Pontificia, quicquid in iis observationi Catholicæ consentaneum videtur, eruendum sit. *Contra Socin. Reformatos, Cassandrum, M. Anton. & Calixt. Harm. I. 781. T.I. Syst. p. 994.*

XIIX. DE NOVISSIMIS.

I. Animas ante diem novissimum DEUM videre in dubium vocandum non est. *Contra Socinianos, Arminianos & Calixtin. Harmon. pag. 786. 1139.*

II. Animarum separatarum status non nisi geminus est: aut in cœlo, aut in inferno: non vero intermedius quispiam: nec pœna sensus sine pœna damni fingenda est. *Contra Pontif. Armin. & Calixt. Harmon. p. 788. 1147.*

III. Preces pro defunctis fieri non debent, ac ne quidem ut mitigetur electis rigor districtus in examine judicii divini. *Contra Pontif. Calixt. & Drejer. Harm. p. 788.*

IV. Sancti defuncti invocandi non sunt, neque si maximè invocationem nostram intelligerent, preces ad eosdam dirigendæ essent, imò invocatio

catio

ratio eorum impia est & idololatrica. *Contra Pontif. & Calixt. Harm. pag. 788. Syncret. p. 352.*

V. In extremo die non alia diversa, sed eadem numero corpora, quæ his gesimus, resuscitanda sunt. *Contra Socin. Armin. Calixt. Harm. pag. 1149.*

NB. *Ob errorum Novatorum, Calixti & complicum pleniorum cognitionem, quæ libris eorum destituuntur conferre cum Syncretismo Calixtino, & Harmoniâ Calixtino-Hæretica poterunt*
**CONSENSUM REPETITUM, & ST-
NOPSISIN** *Controversiarum fidei juxta Augustanam Confessionem.*

Sanctifica nos Domine in veritate. Verbum tuum
est **VERITAS.**

d 2

Nomi-

Nomina eorum qui in hoc Collegio Anti-Syncretistico Respondentium & Opponentium munus sustinuerunt.

Class. I.

M. JOHANNES VVAGNERUS,
Radberg. Fac. Phil. Adjunctus.

M. JOHANN-ERNESTUS Hering/
Dresd. Fac. Phil. Adjunctus.

M. POLYCARPUS CASPAR Lense/
VVittebergensis.

Class. II.

M. GEORGIUS Green / Holfatus. nunc
Poës. Prof. P. in Acad. VVitt.

M. JACOBUS Köser / Sunders - Hus.
Schwarzb. Fac. Phil. Adjunct. & in illustri
Stat. Evang. Hung. in Epperiensi Colle-
gio Prof. Eloqv. & Histor. Publ.

**M. CAROLUS LUDOVICUS Stro-
meyer /** Ulm.

Class. III.

Class. III.

M. JOHANN CHRISTOPHORUS Nungesser/
Hass. Darmstatt.

M. JOHANN JOACHIMUS Zentgraff/
Argent. Adjunct. Fac. Phil.

M. JOHANN JACOBUS SEYPELIUS,
Noribergensis.

Class. IV.

M. BALTHASAR Scharmann/
Noribergensis.

M. JOHANN SIMON Schernhauer/
Thuring.

M. NICOLAS BENEDICTUS PASCHA,
Zittavv.

*Auditorum numerus major est, quam ut pagina an-
gustia capere queat.*

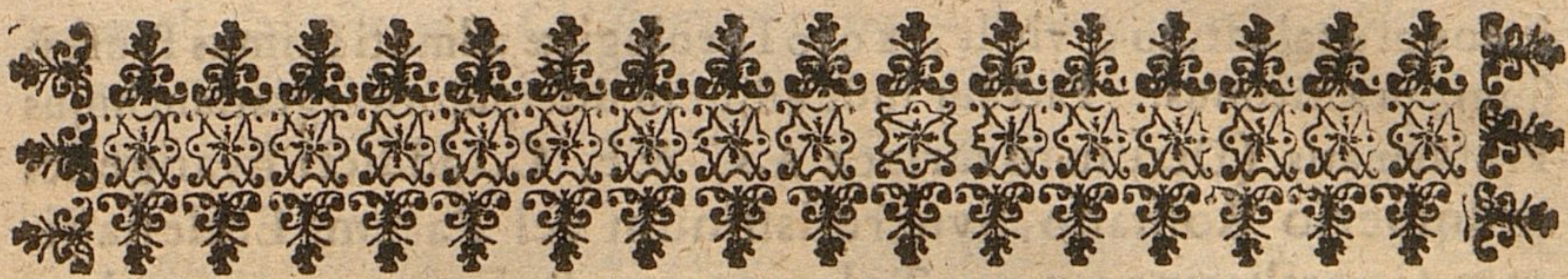
JOHANNES ADAMUS
SCHERZERUS,

D. & Prof. Publ.

Alumnis Electoralibus Sax. in Acad. Lips.

THESES
ANTI-SYNCRE-
TISTICAS,

Singulis diebus Sabbathi ab horâ VI. matutinâ in
Lampade ventilandas, juxtâ ductum Syntagmatis Anti-Syncre-
tistici Locorum MAGNIFICI DN. CALOVII, exhibet,
eosdemqve, ut frequenter huic exercitio inter-
sint, peramanter invitat.

LITANIA EVANGELICORUM:

A Pseudo-Prophetis, falsis Fratribus & Syncretistis libera nos
DOMINE: Κύριε ἐλέησον.

Sapientissimum monitum est: *Ne credas inimico tuo in eternum: sicut enim aramentum aruginat; sic nequitia illius: & si humiliatus vadat curvus, adjice animum tuum & custodi te ab illo! etiamsi enim illum tanquam speculum expurges, tamen semper aliquid retinebit aruginis. In labiis enim suis indulcat inimicus, & in corde suo insidiatur, ut subvertat te in foveam. In oculis suis lacrymatur; sed si tempus invenerit, non satiabitur sanguine.* Syr. XII 10. 11. 15. 16. conf. Jer. XLI. 16. Non poterat aptius in Syncretistas dici: qui ovium vestitu lupum tegentes, veritati & liberati nostræ in Christo, insidiantur. *Verbis, ut loquitur Hieronymus, sonant concordiam, re exigunt servitutem, (T. II, fol. 184. ed. Basil. 1553.) ingeruntque nobis primum nomina veritatis, ut virus introeat fastidii, (Hilar sub unit. L. VI. de Trinit.) quod Augustinus, dicens: hanc esse ornatam januam, quâ errores omnes imperitorum animis latenter irrepunt, (c. Epistol. fundam. c. XI.) confirmat. Et Maresius ipse non dissimulans: debent, inquit, ex Regulâ Medicorum mali humores digeri & incidi priusquam EVACUENTUR. Et cum non detur transitus ab extremo ad extremum intacto MEDIO, debet prius agi inter partes de mutuâ & Christianâ tolerantia, quàm de ABSOLUTO CONSENSU.* Vid. Dnn. Witteb. *Antapol. pref. f. 38.* - Erit itaque Calvinianorum intentione Syncretismus Pulvis digestivus premissus, in officinâ Job. *(Calvini preparatis pilulis ἀνω κἀνω purgando evacundoque Universalismi (quod vocant) veneno, & quicquid Lutherani humoris in corpore nostro reliquum est.* Ne itaque hæc Medicorum Turba Reginam Ecclesiam perderet, cordatis Theologis pro conscientia & ex divino mandato nunquam non laborandum fuit: quod &

& nos pro talentulo & virili, ex quo Theologicae admoti fuimus Profes-
 sioni, praestitimus. Factum inde est, ut in discipulorum gratiam hujus
 Problematis (Utrum invariatae A. C. & F. C. addicti Evangelici
 in Imperio Romano, Syncretissimum vel Pacem Ecclesiasti-
 cam Conciliationem aut Tolerantiam Religionum, qualem
 Syncretistae, Irenici Calvinistae, Papistae, Falsique Frates poscunt,
 salva conscientia, illaeque veritate divina & confessione nostra
 inire possimus, & ob commodum necessitatemque Ecclesiae
 orthodoxae debeamus.) negativam jam ante biennium demonstrare-
 mus. Tractatum quatuor Sectiones absolvunt, quarum I. Terminorum
 & totius Quaestionis ἐξήγησις: II. Problematis heterodoxam ἀπόφασιν
 s. negationem: IV. Argumentorum Syncretisticorum ἀπόλυσις & reso-
 lutionem tradit. Quaestio ipsa (I.) Christianam Fraternalitatem (II.) Sacro-
 rum communitatem (III.) Doctorum immunitatem, qui Privilegiorum in-
 fausto septenario (α) Tolerantia sc. speciatim dicta (β) Anathematum
 intermissione (γ) Elenchi neglectu (δ) Disputationum declinatione (ε) Con-
 sequentiarum rejectione (ζ) Privatorum scriptorum non allegatione (η) No-
 menclaturae discretivae intermissione, absolvitur: (IV). *Armorum societa-
 tem*, quorum omnium fundamentum est *Fundamenti salutis integritas*,
 ambitu suo continent. Ex quibus (quia h. l. tantum de Syncretismo cum
 Calvinistis agimus) haec quaestio emergit: *Utrum, qua invariata A. C.
 in imperio Romano profitentur, Evangelicae Ecclesiae, illa veritate divi-
 na, salva conscientia, integris diversis manentibus coetibus & Confessionibus*,
adeoque circa συμφώνησιν doctrinae cum Reformatis Ecclesiis inire pos-
possint ac debeant mutuam Societatem, qua utrarumque (Ecclesiarum)
membra ac socii apud utrosque, propter sententiarum diversitatem, non
excludantur communionem Sacramentorum; sed tam hi apud illos, quam il-
li apud hos, sive Augustanae, sive Reformatae Confessionis admittantur: neu-
tri hereseos damnentur, refutantur, aut disputationibus, ac consequentiis
non agnitis urgeantur: quin potius utriusque pro fratribus in Christo habeantur,
tolerentur, & sub uno duce CHRISTO ob commodam necessitatemque
Ecclesiae contra Antichristum, conjunctis copiis pugnaturi in Solem & pul-
verem extrudantur. Hujus negativam hoc generali argumento tota
 Sectio III. ἀποφασιν probat: *Quaecunque Pax non tantum (α) Claro Dei*
Verbo (β) sibi ipsi (γ) Praxi Sanctorum U. & N. T. (δ) Primitivae &
succedentis Ecclesiae orthodoxae (ε) Conscientiae (ζ) Confessionis (η) qualita-
ti & (θ) Processui paciscentium (ι) Recesibus imperii (κ) Aequitati
natu-

naturali (λ) Regulis Christianæ Prudentiæ, imo (μ) ipsis Adversariis repugnat; sed etiam (ν) Ecclesiis orthodoxis noxia est: Illam Evangelici salvâ conscientia & prudenter nec possunt, nec debent inire.

Atqui Pax Syncretistica talis est. Ergò. Sectionis III. Subjecto I. probat Minoris Membrum I. s. quod Sycretismus repugnet verbo DEI, (α) Mandato contrarii Rom. XVI. 17. Matth. VII. 15. Matth. X. 16. 1. Tim. VI. 3. 5. Tit. III. 10. Zach. IIX. 19. Matth. XVI. 6. Phil. III. 2. 2. Tim. II. 16. Eph. IV. 14. Tit. I. 9. coll. cum 7. à §. LIII. ad LXIII. (β) | Prohibitione divina 2. Cor. VI. 14. 2. Joh. v. 10. Gal. I. 8. 9. coll. cum c. V. 9. 12. Deut. XIII. 8. c. XXII. 9. seq. Levit. XIX. 29. à §. LXIII. ad LXIX. (γ) Improbatione in Israëlitis Exod. XXXII. 4. seqq. in Baalitis 1. Reg. XII. 28. seq. Hof. II. 1b. &c. in Samaritis 2. Reg. XVII. 28. seqq. in Pharisaizantibus Act. XV. 5. seq. quò pertinent dicta Ps. V. 5. Es. IX. 14. 15. Jer. V. 29. 30. 31. IIX. 10. Prov. XI. 1. Ps. CXIX. 104. XXXI. 7. ad §. LXXVII. (δ) Comminatione Pœnæ Es. V. 20. Ps. V. 7. 1. Reg. XXII. 23. 1. Tim. IV. 2. Apoc. II. 2. XXI. 8. III. 16. XIV. 9. ad §. LXXXI. (ε) Reatu 2. Joh. vers. 11. Rom. I. ult. Luc. XI. 23. Apoc. II. 18. seqq. ad §. LXXXV. Membrum (II.) s. Syncretismum impossibilem ostendimus ex Gen. III. 15. Eccl. I. 15. 1. Cor. X. 21. Matth. VI. 24 nam materia (verum aut falsum) est irreconciliabilis: extra spheram activitatis humanæ negotium ponitur: Deus tanquam principalis talem transactionem prohibet Es. XXX. 21. Matth. V. 18. seq. unde causa organica nullum taliter transigendi mandatum accipit: ad §. XCV. Membrum (III.) Syncretismum sc. praxi Sanctorum V. & N. T. repugnare, tum contrarietate exemplorum Abrahami, Jacobi, Mosis, Elie, Pauli, probatur §. XCIIIX. vid. Dn. Danh. Mystr. Syncret. fol. 73. seq. Sigvart. G. Iren. Par. fol. 4. B. Meisner. disp. ult. Coll. A. diaphorist. XXXII. Membrum (IV.) s. praxis primitivæ & succedentis Ecclesiæ orthodoxæ exemplo Basilii ex Theodoret L. IV. c. XIX. Policarpi ex Iren. L. III. c. III. Euseb. L. IV. c. XIV. Irenæi L. III. c. XV. Chrysostomi Orat. de veris orator. Cypriani de Simpl. Cleric. Hieronymi Ep ad Theophil. & Orthodoxorum cum Novatianis, Nestorianis, Acephalis, (vide omninò & ex professo Facund. Hermanianens. Libb. XII. pro tribus capitulis Chalcedonensibus) Donatistis, Origenistis, Aërianis, Hæmerobaptistis, Pelagianis, Semipelagianis, Tatianis, Florianis, Arabiscis, Helvidianis &c. processu: nostraque tandem Orthodoxa Ecclesiæ per ann. 1529. 1530. 1531. 1532. 1535. 1536. 1537. &c. praxi ad §. CII. ostenditur.

c

Mem.

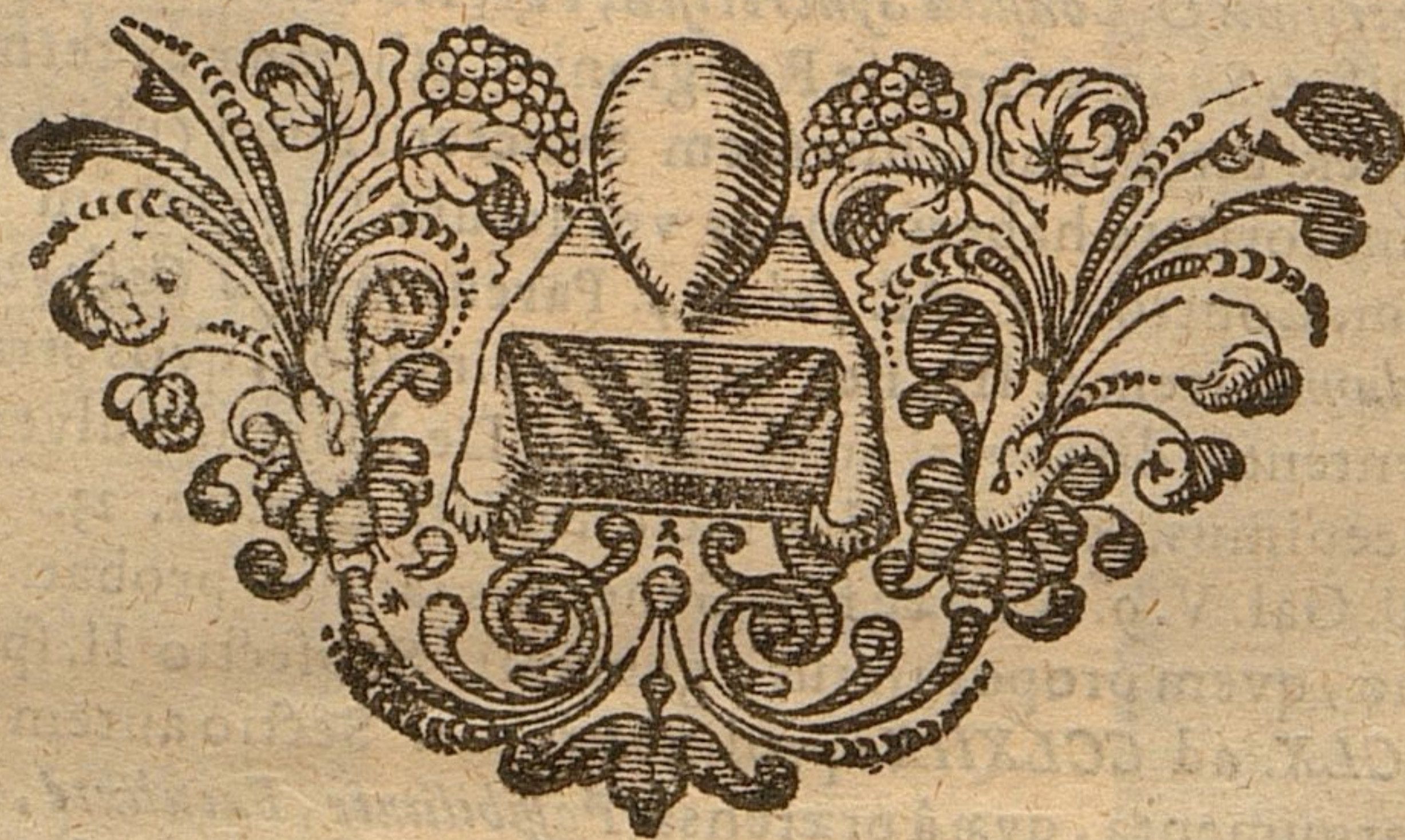
Membrum (V.) s. *Syncretismum* (1.) *Conscientia* §. CV. (2.) *Calvinianorum*.
 §. CVI. ex Synod. Dordrac. *Sect.* XXXIIX. f. m. 180. edit. Hanov. ann.
 1620 *Sect.* XXIX. f. 145. *Sect.* XXV. f. 92. 94. (Conf. Acta Remonstrant.
 fol. 44. seq. Part Histor. ex Actis Amstelodamens. & Schiedamens.) quia
 tum Arminianorum V. articulos tolerare non potuerunt, tum nos Pha-
 risæismi, Capernaismi, Papismi, Arianismi, Samosatensismi, Sabellia-
 nismi, Eutichianismi, Pelagianismi, Marcionismi, Donatismi, Agno-
 sticismi, Theopaschitismi, Tritheismi, Manichæismi, Schvvenckfeldis-
 mi, Mohammædismi, Atheismi, Epicureismi, damnare non erubescunt:
 & (3.) *Calixtinorum*, *Rintelensium*, quique de Dreierianâ factione
 sunt, repugnare, idoneis argumentis ad §. CXIX. evictum est. Mem-
 brum (VI.) *Syncretismum videl. paciscentium Confessioni repugnare* col-
 latis inter se Confessionibus ad §. CXXIII. probavimus. Membrum
 (VII.) sc. *quòd Qualitati paciscentium Syncretismus repugnet*, patet ex
 (a) *defectu potestatis transigendi*, quæ utique in Ministris (1. Cor. IV. 1. 1.
 Cor. XI. 23. 1. Pet. IV. 10. seq. Deut. IV. 2. XII. ult. Matt. XV 9. it. c. cum
 52. x. de elect. nihil agitur c. venerabili 37. x. de offic. delegat. c. ult. de
 restit. spoliat.) requiritur: (b) *privati* citra totius Ecclesiæ, quæ hactenus
 contradixit, (vid Appendicem Testimoniorum des Gründl. Be-
 weises Dnn. Wittenbergensium) consensum transigere validè non pos-
 sunt: (c) cum Calvinianis tanquam *fallacibus* (cujus rei exempli produ-
 ximus) tuto pacisci non valemus: (d) *Rintelienses* in specie tum intel-
 lectualibus, tum moralibus *requisitis*, (quod Dn. D. Seldius in *Abgott p.*
1. toto cap. VI. probavit) instructi non fuerunt: (e) Calvinistæ secum
 neque in *dogmatibus*, neque in *ritibus* & ceremoniis (quod ad §.
 CXXXVI præcipuè ex Historiâ Anglicanâ deductum est) transigere,
 hucusque potuerunt. Membrum (IIX.) & *quòd Syncretismus paciscen-*
tium Processui contrarietur, vel ex Actis inter Remonstrantes & Calvi-
 nistas (cujus rei documenta ad §. cxxxix. adduximus) constare posse
 arbitramur. Membrum (IX.) i. e. *Recessibus Imperii adversari Syncretis-*
mus ex actis publicis anni 1531. 1532. 1536. 1558. 1561. 1566. 1594. ipsiusque
 adeo Instrumenti Pacis paragr. VII. probavimus §. cxlv. Membrum
 (X. & XI.) s. *quòd Syncretismus æquitati naturali ac Christiane Pruden-*
tia adversetur xxiv. argumentis, quæ excerpere hâc vice non licet, ad §.
 cl. evictum est. Membrum (XII.) *Syncretismum sc. etiam ipsis adver-*
sariis repugnare, dictis, hypothesebus & factis ad §. clv. manifestum dedi-
 mus. *Dicta* tum *desperantium*, tum *improbantium* allegavimus: *Hypo-*
theses

theses Syncretismum evertentes contulimus: *Facta* Calvinianorum ob oculos posuimus. Lutheranis, inquit Bergius, sine periculo salutis nostrae consentire non possumus: sed contra illorum Articulos minus principales oportet nos constanter veritatem defendere, ne per modicum fermenti tota massa fermentetur, & verum fundamentum obscuretur & planè perdat, de discr. & Conciliat. Evangelicor. fol. 213. Apertè testamur, nova illa Ubiquitariorum dogmata ex Nestoriana & Eutychea heresi prognata in Ecclesiâ ferri non posse, neque nos tales pro fratribus unquam agnovisse, aut agnoscere posse, sunt verba Tigurinorum in Apol. ad defens. Jac: Andr. c. XIII. f. 127. b. Membrum (XIII.) quod nim. Syncretismus noxius sit §. CLIX. probavit. Noxius est (α) quia Deo (β) juratæ confessioni nostræ repugnat: (γ) Processus Calvinianorum Reformatorum sc. Reformantium in superiore Palatinatu, Hassiâ &c. Nos terret: (legatur omninò Conzen. L. IX. Politicor. c. XXIV. Cancellaria Anhaltin. part. 1. Alphab. 3. fol. 5. quibus cum Acta Staffortensium Calvinistarum contra Pforzheimenses sunt conferenda.) (δ) Syncretismus est Apostasiæ Mater. Voëtius antidotum contra Apostasiam laudaturus: Caveamus nobis, inquit, ab infelicibus Syncretismis & Consiliis Syncretistis, Part III. Selectar. f. 784. (ε) Fatentur Calvinistæ, Syncretismo se Religionis Lutheraniæ ex terminum moliri. Hornbek ultrâ Sendormiensem Syncretismum (ubi pro uno ferè Ecclesiarum corpore haberi omnes voluerunt) negotium promoveri vult, Summ. Controv. L. IX. fol. 674. Pareus frustra Colloquia esse ait si nos non cedamus Iren. c. III. nec enim Calvinianos, quos errare non credidit, à sententia dimoveri posse censuit. De Maresii pulvere digestivo initio percepimus. &c. (ζ) Huc faciunt dicta Luc. xi. 23. Gal. II. 5. 2. Cor. vi. 14. Gal. V. 9. Et hæc fuit Generalis tantum probatio Minoris in Syllogismo, quem proposuimus, generali. Subsectio II. speciatim singula à §. CLX. ad CCLXIX. prolixè probat. Sectio autem IV. Syncretistarum argumenta, quæ à prætensâ Possibilitate, Facultate, Æquitate, Utilitate, Necessitate (mandati, periculi) & Autoritate (Sanctorum V. & N. T. Patrum Doctorumque) desumuntur, ordine & justâ methodo resolvit. Ista biennio abhinc privatim prælegens discipulorum animos mature in his controversiis præparare constitui, ut à Syncretistico fermento prudenter sibi cavere in tempore discerent. Animus quidem erat illa μελετήματα publici juris facere; sed obstiterè quædam, quo minus justam operi limam adhibere potuerim hætenus. Dum verò in eo sum, ut quædam inde, quæ Alumnis Electorelibus ad disputandum proponerentur

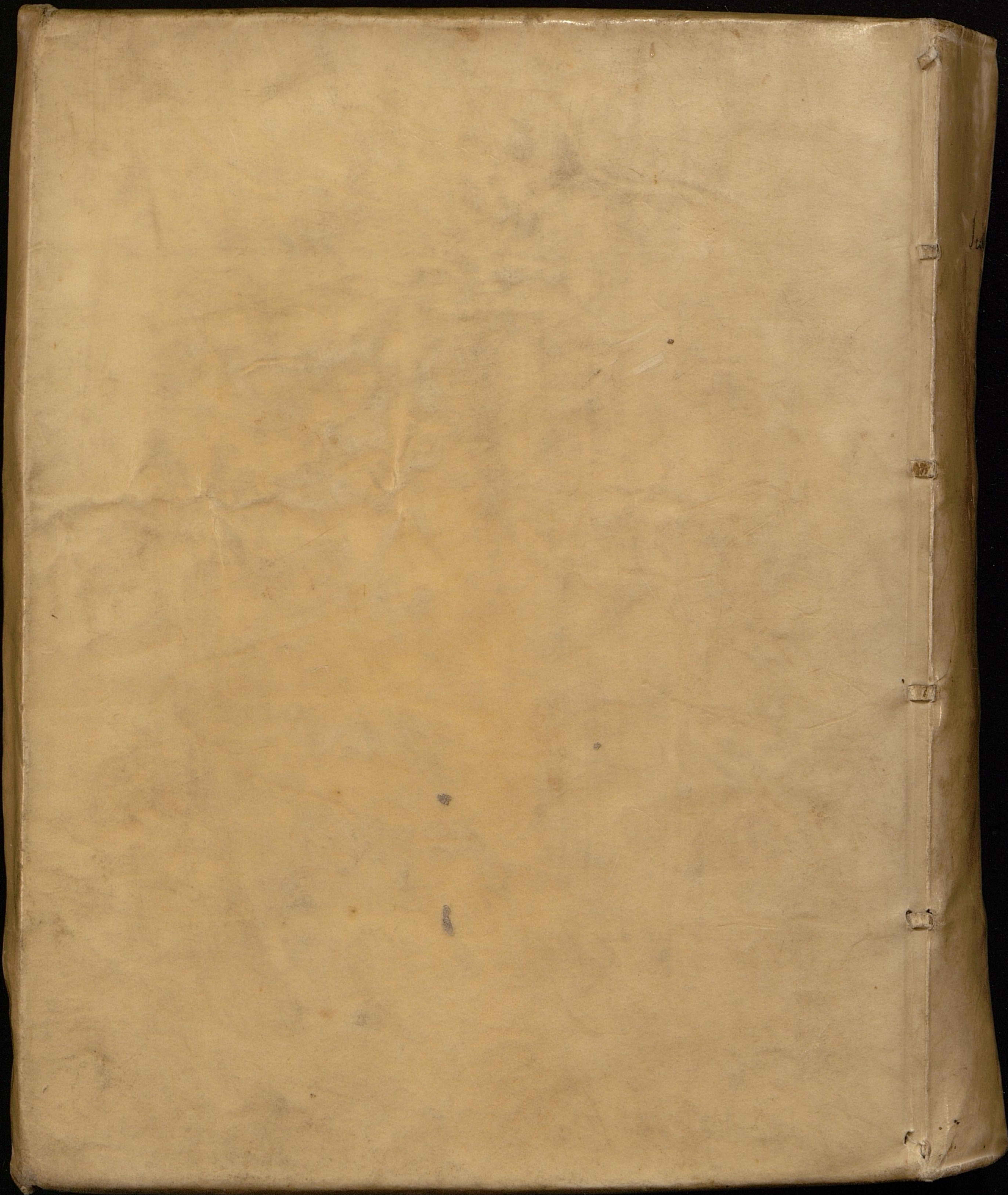
rentur, positiones excerpere: ecce opportunè Magnifici Dn. Calovii,
Theologorum nostri temporis Principis נ"יח"ט Syntagmatis Anti-Syn-
cretistici, disputatorio collegio, exhibitos, & Syncretistarum erroribus CL.
oppositos Locos accipio. Quos simul ac lustravi, me in nobiliori præ-
sentiqve tempore magis conveniente materiâ Electoratûs Saxonici A-
lumnos exercere non posse facilè intellexi. Agite igitur, discipuli lectis-
simi, in Auditorio, quod Lampada vocatis, singulis diebus Sabbathi ab
hora VI. matutinâ vestri mihi copiam facite: Symbolam, prout respon-
dendi vel opponendi minus cuiqve vestrum injunctum fuerit, prompti
conferte: has controversias familiares vobis reddite, soliqve Homileti-
cæ, quam aliàs sumoperè commendamus, (per viscera Jesu Christi vos
oro atqve obtestor) multorum cacoëthes imitati, totos non tradi-
te. Itâ Vos Misericordia divina & æterna Salus æternum beet!

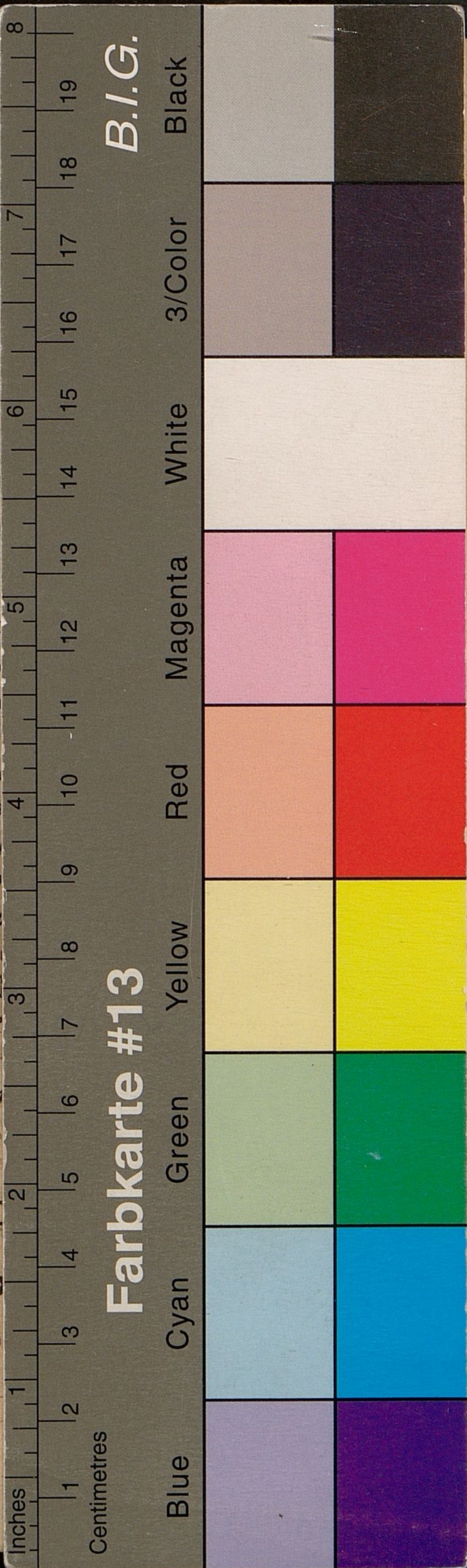
P.P. Dominicâ Misericord. Dom. cl. l. c.

LXIIIX.

4

I. N. 7.

CONTROVER- SIARUM,

Quæ

In gratiam Syncretismi,
Ab Arminianis, Pontificiis, Calvinianis, & No-
vatoribus, *Syncretistis*, Orthodoxæ Ecclesiæ
hactenus motæ,

Privato studio Methodicè,
MENSIBUS PROXIMIS,

CUM DEO,

EXHIBENDÆ, ATQVE VENTILAN-
DÆ SUNT,

COLLEGIUM DISPUTATO- RIUM

INDICIT

ABRAHAM CALOVIUS, D.P.P.

Primar. Circ. Elector. Superint.
General.

